

מסורת הש"ם

(א) [ב"ק פא: א] ט שם גד, **(ב)** [לקמן פח: ב"ק מתא], **(ג)** [וחלין פט: א] (ס ב"ק קב: ע"ש לעיל ב.), **(ד)** [לעיל כ: ע"ש ושם אית' ר"ש בן יהודקאן] (ו) נפי' תוס' סנהדרין יד. ד"ה ור"ש סו', **(ח)** [לעיל יח: חולין עט: א] (ט) [דברים כב], **(י)** [ב"ק מח: א] (ס אולי ל"ל להכריז, **(ט)** [נדלא' ב"ק פז: ד].



תורה אור השלם

1 וכן תעשה לקמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לקל אבדת אחיך אשר האבד ממנו ומצאתה לא תוביל לקהעלה: דברים כב ג
2 לא תראה את שור אחיך או את שני נדחים ודתעלמות מהם דושב תשיבים לאחיה: דברים כב א



הגהות הב"ח

(א) גמ' לברבינא דאמר רבינא ומלאת: **(ב)** שם אלא פירוטה שהחולה וחורה וסוקרה איכא צינייהו כל"ל וסביב שהוקרה ממק: **(ג)** תוס' ד"ה בלוקח וכו' אס אינו הורה ליטול:



גליון הש"ם

גכ' משפעות דורשין **א"ב** שנועות דף קע ע"א:



מוסף רש"י

ושה דאבדה. כיון דכתיב לכל אצידת אחיך, למה לי דכתב רחמנא חמור ושור ושה ושלמה, ויפרק אלו מילות דרשין לטלוהו כד משה (ב"ק דד). ומצאתה ואפילו הכי אחיך ולא עביד' ולא תימא כי מיטע רחמנא עובד כוכביס היכא דלא אחא' לידיה דשרא'ל לא מייחב למטורא עלה ולאדודורא, אכל אחא' לידיה מייחב להחזירה, דאידעמו אסורה (דעיל ב.). ששטפה נהר שמיא מותרת. הואיל ונתיאשאו הכעלים (ב"ק פז.). אשר תאבד ממנו. ממנו קרא יתירא הוא לאשמעינן שאיט אבד אלא הימט (דעיל ב:).

בלוקח מן הסגר.

שאלך הוא לקח בתבואה זו מאנשים הרבה ולא ידע דמאן נינהו וכיון דלית דהו סימן נתיאשאו הצעלים: דשן. וכי הוא עלמנו דש את התבואה הזאת הלא פועלים הרבה דשו אותה: **איסמייס.** אסיר צרייתא זו מנגרסתי: **אמר ליה לא.** תסמי.

תתרגם מתנית' כו':

במתני' צלל

כל אלו. בגמרא מפרש לה: **למה ילאסה.** וכן תעשה לשמלתו: **תסס** שמלה יש בה סימן וכל שמלה יש לה בעלים תובעין אותה שלא נעשית אלא בידי אדם ולא באת מן ההפקר: **אף כל שיש לו תובעין.** למעוטי מידי ידיעין ציה דמיאש: **גמ' שור וחמור שה ושמנה.** לא תראה את שור אחיך או שיו וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו: **צסימי אוקף.** אס אין לו סימן בחמור ויש לו סימן בצוקף שעליו: **כתב רחמנא חמור.** קרא יתירא לדרשה: **לגיוס ונבו.** שאפי' שער שצוקף הונג יחזיר: **חמור דבור לרבי יהודה.** דמחייב על נזקי כלים צבור קשיא לן למאי אתא. דאילו לרצנן מצעי לכו שור ולא אדם חמור ולא כלים: **לגללים.** להחזיר את גלליו דאי כתב שור הוה אמינא כי אתא לגיוס ונבו אתא אכל גללים לא חשיבי ולא ליהדר כתב רחמנא קרא יתירא לאתוי גללים: **אפקורי מפקר להו.** למי שטרח צו ולא אתא קרא לרצויניהו דאין לו תובעין הוא: **לסימנין אסא.** לאשמעינן דליהדריה צסימנין בלא עדיס דקמיציעאל לן לקמן סימנין דאורייתא או דרבנן וצעינן למפשט מנמתנין דליף להו משמלה. ודחינן ואמר תנא תובעין אטעריכא ליה סימנין כדי נסכה נפשוט מקרא יתירא דשה לסימנין אתא וסימנין דאורייתא: **אמרי מדנקט תנא.** במתני' למילף סימנין משמלה צדהי תובעין פשיטא ליה דשה למלתא אחריתי אתא ואנן הוא דלא ידעינן משום הכי לא פשיטא ליה לקמן סימנין משה הלכך קשיא לן למאי אתא: **אשר תאבד.** שתהא קרויה אצידה: **ומלאסה.** שתהא קרויה מציאה: **דאסא לידיה משמע.** ואפילו הכי אחיך ולא עובד כוכביס ונלמדך שאצידת כנעני מותרת ולא תימא כי אמעוט אצידת כנעני מלטרוס אחריה אמעוט אכל אי נקטה חייב לאדודרה: **מי שאבד ממנו.** ואיידי דכתב ממנו כתב אשר תאבד: **ומלאסה.** הו"ו יתירה משמע ומלאתה ככר: **שהוולס.** דבשעת אצידה שוה פרוטה וצשעת מציאה הולס:

לאהדורי

לכדרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי מניין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת שנאמר יכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם ואיך הא דרבנאי מנא ליה נפקא ליה "מומצאתה ואיך הא דרבי יוחנן מנא ליה נפקא ליה ממנו לא משמע ליה רבא אמר פרוטה שהוולא איכא בינייהו מ"ד מאשר תאבד איכא ומ"ד מומצאתה ליכא ולמ"ד אשר תאבד הא בעינן ומצאתה וליכא אלא פרוטה שהוקרה איכא בינייהו מאן דאמר ומצאתה איכא ומאן דאמר אשר תאבד ליכא ולמאן דאמר ומצאתה הא בעינן אשר תאבד וליכא אלא פרוטה **ס** שהוקרה והוולא וחזרה והוקרה איכא בינייהו 'מאן דאמר אשר תאבד איכא ומאן דאמר ומצאתה בעינן דאית בה שיעור מצאיה משעת אבירה ועד שעת מציאה: איבעיא להו סימנין דאורייתא **ס** או דרבנן מאי נפקא מינה לאהדורי

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כו.

בַּלּוֹקַח מִן הַתֵּגֶר. פרש"י שלקח מאנשים הרבה ועירב פירות יחד ואינו יודע של מי הן ובאין צו סימן מיידי וא"ת אמאי לא מוקי בלוקח שהוא תגר וי"ל דלא פסיקא ליה דאס מנא קודם ששהא כדי לערבו צפירות אחרים חייב להחזיר אצל בלוקח מן התגר ככר עירב התגר ועי"ל בלא טעם דמערב עס שאר הפירות לא שנו אלא בלוקח מן התגר שאינו יודע למי להחזיר או לתגר או לצעה"צ אפי' אס אינו **ו** הוה ליפול בתבואה כ"א צשעת דישה ואין להסתפק בתגר מ"מ אינו יודע מאיזה בעל הצית קנה התגר ולזה הפי' הו"מ למימר בלוקח שהוא תגר ומתיאש בעל הצית שסגר כשכר מכר התגר ואין הקונו יודע למי יחזיר אלא כמו כן משום דלא פסיקא ליה דאס התגר מנאס קודם ששהי כדי למכור לאחר לא נתיאש צעה"צ וחייב להחזיר: **מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנ' ויש לה תובעין.** במירוכה

(צ"ק דף סו. ושם ד"ה מולא) אמרינן בגגיכה ילפינן יאוש מאצידה וא"ת ואצידה גופה מנלן וי"ל דמהכא נפקא לן דמה שמלה מיוחדת שיש סין סימן ואין הצעלים מתיאשין אלא מוצעין שיחזירוה להס צסימנין אפי' אי סימנין לאו דאורייתא ואין מחזירין אלא צעדים מ"מ ילפינן משמלה דדווקא דכר שיש צו סימן חייב **ס** להחזיר דע"י שיש צו סימן ימנא עדיס שיאמר להס מכירים אתס שמלה שלי ששיו צה סימנין קן וכן וגס המולא לא יוציא השמלה להראותה לכל אדם אלא למי שיתן צה סימנים אע"פ שאינו מחזירה לו צכך מ"מ דומה שהיא שלו ומראה אותה לעדים אכל דצרים שאין צכן סימן הוי שלו לפי שהצעלים נתיאשאו והא דקאמר בגמרא סימנין כדי נסכה אע"ג דלריך הסימנין דע"י זה יש לה תובעין מ"מ כדי נסכה דאפילו אי לא תני אלא שיש לה תובעין מ"מ ידעינן דע"י סימנין יש לה תובעין ואין הצעלים מתיאשס כדפרישית ומיזה צירושלמי יליף מניין ליאוש מן התורה אמר רבי יוחנן אשר תאבד ממנו מי שאבדה ממנו ומצייה אלא כל אדם ילאה זו כו':

בעדי אובא. פי' אי סימנין לאו דאורייתא: **לגיוזת ונבו.** וא"ת אס יש צה שוה פרוטה פשיטא ואס אין צה שוה פרוטה הא ממעטינן לקמן מהשצה וי"ל דאטעריך שמייב לגיוזה צעתה אע"פ שאין צה שוה פרוטה צשעה שגוזה:

חמור דבור לרבי יהודה. הא דלא קאמר גס לצ"ה ס קשה דלא חשיב אלא צהמות: **וששה דאבידה לדרבי הב" קשיא.** מקשינן ונימא מלתא דאיתא צק"ו טרם וכתב לה קרא ומיךך הרי" כהן דכיון דנכתב שור לגיזת ונבו הוי גיזת שה צכלל כל אצידת אחיך: **פ"ד** אשאין בו שוה פרוטה. דס"ד לייצב מכלל כל אצידת אחיך: **ת"ש**

עין משפט ונר מצוה

פ א ב מיי' פי"ו מהל' אצידה הלכה ו סמג עשין עד תוס"ע ח"מ ס' רכס סעיף ז:
פ ד ג מיי' שם פי"ד הלכה א:
פ ה ד מיי' שם וסמג שם תוס"ע ח"מ (ס') רעט סעיף ג) וס' רכס סעיף ג:
פ ו ה מיי' שם וסמג שם תוס"ע ח"מ ס' רכס סעיף יח:
פ ו מיי' שם סמג שם תוס"ע ח"מ ס' רכס סעיף יח:
פ ז מיי' פי"ג שם הלכה ה:
פ ח מיי' שם פי"א הלכה יב סמג שם תוס"ע ח"מ ס' רעט סעיף צ וס' רכס סעיף א:
צ ט י מיי' שם פי"ג הל' א סמג שם תוס"ע ח"מ ס' רכס סעיף א:



רבינו הגנאל

אם מתגר לקח או מבעל הבית חרשים לו פרעלים הרי הן שלו ואם מצאן צירורין או אפי' מפורורין ולקח מבעל הבית חרשים על ידי עבדיו הכנענים וכיוצא בהן נוטל ומכריז: **מתנ'.** אף השמלה מיוחדת בכלל כל אלו ולמה צאית להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנין ויש לה תובעין אף כל שיש לה סימנין ויש לה תובעין. אמר רבא [חמור] דבור לר"י ושה דאבידה דלרבי הכל קשיא. חמור דבור פי' חמור שכתב בבור אליבא דרבנן דאמרי שור ולא אדם חמור ולא כלים פסיר כתיב בקרא ונפל שמה שור או חמור אלא לר' יהודה דמחייב על נזקי כלים בבור חמור מה בא למעט קשיא. שה דאבידה שנאמר כי תראה את שור אחיך או את שני נדחים וגו' אם השור שיש לימר הוא הניחו שרוב השוורים שעושים מלאכה בהן אין נמסרין לרועה והזהיר תורה להשיבן שה לא כל שכן שה דכתב רחמנא למה לי קשיא. פי' גללין צפיצי בקר. מלשון והיא בגללי צואת האדם: ת"ר אשר תאבד ממנו פוט לאבידה שאין בה שוה פרוטה וכו' אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי מנין לאבידה ששטפה נהר שמוותרת וכו' הא דאמר רבנאי ומצאתה בפ' הגוזל בתרא הלכה אין פורטיין מתיבתא המוכסין.